

Remissvar

Jernkontorets diarienummer: 08/25

Stockholm 14 maj 2025

LI2024/02351

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.bb@regeringskansliet.se

Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn (2024:25)

Jernkontoret är branschorganisation för järn- och stålindustrin i Sverige. Stålprodukter är nödvändiga för allt byggande och kan kombineras med andra material för en optimal funktion. Stålindustrin bedriver en kontinuerlig produktutveckling som bidrar till förbättrad resurs- och klimateffektivitet i den slutliga användningen.

Nedan lämnar Jernkontoret övergripande synpunkter på remissen och stödjer i övrigt det remissvar som skickats in av Stålbyggnadsinstitutet.

Sammanfattning

Jernkontoret välkomnar Boverkets rapport, och anser att den innehåller en väl skriven redovisning utifrån de givna uppdraget.

Den fyrstegsprincip som presenteras i kap 3 kan bli ett användbart verktyg för att optimera byggande i Sverige. Särskilt om den kombineras med information/vägledning, utformning som underlättar återbruk samt underhåll och förvaltning, som Boverket föreslår. Vi välkomnar också att Boverket lyfter att vikten av underhåll och god förvaltning.

Jernkontoret vill dock framföra att:

- Vägledning och information måste anpassas till olika byggnadsmaterial. Som Boverkets rapport visar finns det stora variationer för hur material från rivning och renovering hanteras.
- Krav på klimat- och miljöprestanda måste ta hänsyn till hela byggnadens livscykel, utgå från vetenskaplig grund samt vara teknik- och materialneutrala. På så sätt kan de ge incitament att ta fram och använda material och produkter med liten miljöpåverkan.

Digitalisering kan bidra till att förbättra förutsättningarna för omställning till cirkulär ekonomi, bland annat genom att öka återbruk. EU:s industristrategi syftar därför till att hantera den gröna och digital omställningen. Kopplat till det pågår mycket utvecklingsarbetet inom EU. Till exempel standardisering av tekniska krav på digitala produktpass. Sverige kan bidra till att utveckla regler och insatser som får större effekt genom att aktivt medverka i EU-arbetet, istället för att utveckla nationella regler.

Kontrollplan och resurshushållningsplan – att dela upp dagens kontrollplan i två delar kan bidra till att höja efterlevnad och kunskapen om gällande bestämmelser i miljöbalken, om de kompletteras med informationsinsatser. Jernkontoret anser dock att det är avgörande för efterlevnaden, och rättvis konkurrens, att de båda dokumenten har samma dignitet. Byggnadsnämnden bör därför kunna vägra lämna slutbesked om inte byggherren visat att resurshushållningsplanen följts.

Det långsiktiga målet är hållbarhet och cirkulär ekonomi bör ses som ett verktyg för att nå det, även om det saknas gemensam definition av begreppet cirkulär ekonomi. För att nå det långsiktiga målet måste hänsyn tas till miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

Tre "dimensioner" för omställning till cirkulär ekonomi tas upp i rapporten: Sakta ner resursflöden, minska resursflöden samt sluta kretslopp. Långlivade material/produkter och byggnader som kan underhållas och anpassas till nya behov har en viktig roll här. Det framgår bland annat i EEA:s policy brief¹ från 2020: "There is a big potential for making C&DW management truly circular. ... Circular economy-inspired interventions focus not only on increasing recycling quantitatively but also on keeping materials in the economy as long as possible. OECD (2019) anger "Product life extension models" som en affärsmodell som kan stödja omställningen till resurseffektiv och cirkulär ekonomi.²

Bakgrund

Boverkets fick i uppdrag av regeringen att utveckla arbetet med omställning till cirkulär ekonomi i byggsektorn (Fi2019/01146 och Fi2022/00506). I uppdraget ingick bland annat:

- Kartläggning och analys av 1) nuvarande praxis för återanvändning och återvinning, 2) hur utformning och design kan bidra till hållbart byggande 3) tillgång och efterfrågan på kritiska material i byggsektorn.
- Föreslag på åtgärder för att främja cirkulärt byggande och förvaltning, inklusive giftfria materialkretslopp
- Föreslå indikatorer för att följa utvecklingen i byggsektorn, och
- Information och vägledning till berörda aktörer

Boverket lämnar i rapporten förslag på åtgärder inom fyra områden: utveckla information och vägledning; utveckla klimatdeklarationer; digitalisering; resurshushållningsplan.

Jernkontoret

Annika Roos
Verkställande direktör

Cecilia Mattsson
Handläggare

¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/construction-and-demolition-waste-challenges/construction-and-demolition-waste-challenges>

² https://www.oecd.org/en/publications/business-models-for-the-circular-economy_g2g9dd62-en.html